แนวทางการปฏิบัติงาน ของสื่อมวลชนในภาวะวิกฤต

โครงการถอดบทเรียนกรณีถ้ำหลวง – ขุนน้ำนางนอน : จริยธรรมของสื่อ

กรมประชาสัมพันธ์

แนวทางการปฏิบัติงาน ของสื่อมวลชนในภาวะวิกฤต

โครงการถอดบทเรียน กรณีถ้ำหลวง – ขุนน้ำนางนอน : จริยธรรมของสื่อ

บรรณาธิการ : ปาจารีย์ ปุรินทวรกุล
พิมพ์ครั้งที่ 1 : กันยายน ๒๕๖๒
จำนวน ๑,๒๐๐ เล่ม
พิมพ์ที่ หจก.เปเปอร์เฮ้าส์
เจ้าของ : กรมประชาสัมพันธ์
เลขที่ ๙ ซ.อารีสัมพันธ์ ถ.พระราม ๖ แขวงพญาไท
เขตพญาไท กรุงเทพ 10400
โทรศัพท์กลาง : ๐๒-๒๙๘๕๗๗๑-๓ โทรสาร : ๐๒-๒๙๘๕๗๗๕
E-Mail : ipr.ok.ipr@gmail.com
สนับสนุนโดย
กองทุนวิจัยและพัฒนากิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมเพื่อประโยชน์สาธารณะ (กทปส.)
สำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (กสทช.)

คำนำ

จากกรณีเยาวชนทีมฟุตบอลหมูป่าอะคาเดมี่ ๑๒ คน และผู้ช่วยผู้ฝึกสอน ๑ คน รวม ๑๓ คน ได้เข้าไปในบริเวณถ้ำหลวง - ขุนน้ำนางนอน ตำบลโป่งผา อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย และขาดการติดต่อตั้งแต่วันที่ ๒๓ มิถุนายน ๒๕๖๑ จนถึงวันที่ ๑๐ กรกฎาคม ๒๕๖๑ เป็นที่สนใจไปทั่วโลก มีสื่อมวลชนไทยและต่างประเทศ ๑,๓๑๘ คน เข้าไปรายงานข่าว ส่วนใหญ่ได้สร้างบรรทัดฐานแบบอย่างที่ดีในการปฏิบัติงานของสื่อมวลชนในภาวะวิกฤต ที่น่านำมาถอดบทเรียนแนวทางในการปฏิบัติงานด้านสื่อสารมวลชนในภาวะวิกฤต

คณะกรรมการปฏิรูปประเทศด้านสื่อสารมวลชน เทคโนโลยีสารสนเทศ กรมประชาสัมพันธ์ และ ๕ องค์กรวิชาชีพสื่อสารมวลชน เล็งเห็นถึงความสำคัญและความจำเป็นที่จะต้องแสวงหาแนวทางปฏิบัติที่เหมาะสม สำหรับการปฏิบัติงานของสื่อมวลชนในภาวะวิกฤจ จึงได้จัดโครงการถอดบทเรียนกรณีถ้ำหลวง - ขุนน้ำนางนอน : จริยธรรมของสื่อ เพื่อร่วมกำหนดแนวทางการปฏิบัติของสื่อมวลชนในภาวะวิกฤต ซึ่งได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากกองทุนวิจัยและพัฒนากิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม เพื่อประโยชน์สาธารณะ

(กทปส.) สำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (กสทช.)

การจัดทำแนวทางการปฏิบัติงานของสื่อมวลชนในภาวะวิกฤต กรมประชาสัมพันธ์ได้ดำเนินงานโดยคณะกรรมการยกร่างแนวทางการปฏิบัติด้านสื่อสารมวลชนในภาวะวิกฤต ประกอบด้วย หน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชนที่ปฏิบัติหน้าที่ในภาวะวิกฤต และ ๕ องค์กรวิชาชีพสื่อสารมวลชน ดำเนินการยกร่างโดยนักวิชาการด้านสื่อสารมวลชน จัด Focus Group และออกรับฟังความคิดเห็น จากสื่อมวลชนและผู้ปฏิบัติงานในภาวะวิกฤต ในส่วนภูมิภาค ๖ ครั้ง แล้วนำข้อเสนอแนะมาปรับปรุงเป็นแนวทางการปฏิบัติของสื่อมวลชนในภาวะวิกฤต ฉบับนี้ขึ้น กรมประชาสัมพันธ์หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คู่มือแนวทางการปฏิบัติงานของสื่อมวลชนในภาวะวิกฤต โครงการถอดบทเรียนกรณีถ้ำหลวง – ขุนน้ำนางนอน ฉบับนี้ จะสามารถใช้เป็นแนวทางให้สื่อมวลชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ปฏิบัติหน้าที่ในภาวะวิกฤต ตามบทบาทหน้าที่ ตามหลักจริยธรรมจรรยาบรรณของตน จะส่งผลให้การคลี่คลายภาวะวิกฤตเป็นไปด้วยดีต่อไป

กรมประชาสัมพันธ์

กันยายน 2562

แนวทางการปฏิบัติงาน ของสื่อมวลชนในภาวะวิกฤต

สืบเนื่องจากการปฏิบัติงานและการนำเสนอข่าวในภาวะวิกฤตของสื่อมวลชนในระยะที่ผ่านมา ได้แก่ เหตุการณ์ช่วยเหลือเยาวชนทีมฟุตบอลหมูป่าอะคาเดมีเข้าไปติดอยู่ในถ้ำหลวง-ขุนน้ำนางนอน จ.เชียงราย ปี พ.ศ. ๒๕๖๑ เหตุการณ์ช่วยเหลือผู้ประสบภัยเรือล่ม จ.ภูเก็ต ในปี พ.ศ. ๒๕๖๑ เหตุการณ์น้ำท่วมใหญ่ในปี พ.ศ. ๒๕๕๔ หรือเหตุการณ์ชุมนุมทางการเมืองในปี พ.ศ. ๒๕๕๓ ตลอดจนเหตุการณ์ความไม่สงบในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ รวมถึงสถานการณ์วิกฤตอื่นๆ ซึ่งสื่อมวลชนได้รับการวิพากษ์จากสังคมและตั้งคำถามถึงการทำหน้าที่ในหลายกรณี อาทิ การนำเสนอข่าวที่รวดเร็วโดยขาดการตรวจสอบ การนำเสนอประเด็นเปราะบาง การกีดขวางการปฏิบัติงานและเป็นภาระของเจ้าหน้าที่ หรือละเมิดกฎหมายโดยขาดความตระหนักรู้ในสิ่งที่กฎหมายห้าม แม้การปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวจะมีหน่วยงานราชการที่มีหน้าที่

รับผิดชอบคือ ศูนย์ข้อมูลประชาสัมพันธ์ร่วม (Joint Information Center: JIC) ซึ่งทำหน้าที่ประสานข้อมูลเหตุการณ์กับหน่วยงานต่างๆ ในการสื่อสารและประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารกับประชาชน สื่อมวลชน และปฏิบัติการทางจิตวิทยามวลชน รวมทั้งรวบรวมข่าวสารที่จำเป็นและเป็นปัจจุบัน โดยเผยแพร่ข่าวสารที่ถูกต้องผ่านช่องทางการสื่อสารหลายรูปแบบให้ประชาชนรับทราบ เข้าใจสถานการณ์ที่ถูกต้องและลดความตื่นตระหนกของประชาชนจากข่าวอันเป็นเท็จแล้วก็ตาม

ดังนั้น เพื่อให้การปฏิบัติงานของสื่อมวลชนในภาวะวิกฤตเป็นไปตามมาตรฐานจริยธรรมแห่งวิชาชีพสื่อมวลชน และสามารถทำหน้าที่เผยแพร่ข้อมูล ข้อเท็จจริงตามหลักสิทธิเสรีภาพบนความรับผิดชอบเพื่อเฝ้าระวัง เตือนภัย ลดช่องว่างของข้อมูลข่าวสาร ป้องกันและลดการตื่นตระหนกของประชาชน อันนำไปสู่การบรรเทาความเสียหายและคลี่คลายวิกฤตการณ์ โดยคำนึงถึงผลประโยชน์สาธารณะและความมั่นคงปลอดภัยสาธารณะจึงเห็นสมควรให้กำหนดแนวทางการปฏิบัติงานของสื่อสารมวลชนในภาวะวิกฤต โดยความเห็นชอบขององค์กรวิชาชีพสื่อมวลชนและเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและภาคเอกชน ดังนี้

หมวด ๑
คำนิยาม

ข้อ ๑ แนวปฏิบัตินี้

"ผู้ปฏิบัติงานข่าว" หมายถึง นักข่าว ช่างภาพ หรือผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับงานข่าวและข้อมูลข่าวสารที่สังกัดองค์กรสื่อมวลชน

"สื่อมวลชน" หมายถึง ผู้ประกอบวิชาชีพตามธรรมนูญสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติและสภาวิชาชีพข่าววิทยุและโทรทัศน์ไทย ผู้ประกอบกิจการที่ได้รับใบอนุญาตประกอบกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ ตามกฎหมายว่าด้วยการประกอบกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ รวมถึงสื่อดิจิทัลขององค์กรสื่อนั้นๆ และผู้ประกอบวิชาชีพสื่อมวลชนอื่น

"เจ้าหน้าที่" หมายถึง เจ้าหน้าที่ของรัฐที่มีอำนาจตามกฎหมายในการปฏิบัติหน้าที่ในพื้นที่ที่เกิดภาวะวิกฤต

"ผู้ประสบภาวะวิกฤต" หมายถึง ผู้ได้รับผลกระทบโดยตรงจากภาวะวิกฤต รวมถึง ครอบครัว ญาติและบุคคลใกล้ชิด

"ภาวะวิกฤต" หมายถึง สถานการณ์ที่เข้าสู่ภาวะที่จำเป็นต้องเข้าจัดการเพื่อหลีกเลี่ยงหรือแก้ไขความเสียหาย

ที่เกิดขึ้นต่อสุขภาพ ชีวิต ทรัพย์สิน สิทธิ หรือเสรีภาพของประชาชนในวงกว้าง โดยหมายรวมถึงภัยพิบัติ เหตุฉุกเฉินสาธารณภัย หรือ ภัยคุกคามที่เกิดจากการกระทำของมนุษย์ที่มีความรุนแรง อันเป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย การรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร การบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน กฎอัยการศึก หรือกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง โดยภาวะวิกฤตในแนวทางการปฏิบัตินี้ได้แก่

- **“สถานการณ์ภัยพิบัติทางธรรมชาติ”**
  หมายถึง ภัยที่เกิดขึ้นโดยธรรมชาติ ทำให้เกิดความสับสนและการเปลี่ยนแปลงอย่างฉับพลัน โดย อาจสร้างความเสียหายอย่างรุนแรงต่อสุขภาพ ชีวิต ทรัพย์สิน และสาธารณูปโภค
- **“สถานการณ์โรคและภัยสุขภาพ”**
  หมายถึง สถานการณ์ที่เกิดโรคติดต่อหรือโรคที่ยังไม่ทราบสาเหตุของการเกิดโรคแน่ชัด ซึ่งอาจแพร่ไปสู่ผู้อื่นได้อย่างรวดเร็วหรือมีภาวะของการเกิดโรคมากผิดปกติกว่าที่เคยเป็นมารวมถึงโรคติดต่ออุบัติใหม่-อุบัติซ้ำ ภัยสุขภาพ หรือภาวะที่มีมลพิษในอัตราสูง ที่ส่งผลกระทบหรืออันตราย

ร้ายแรงต่อสุขภาพและชีวิตของประชาชน

- **“สถานการณ์อุบัติเหตุหรืออุบัติภัยร้ายแรง”**
  หมายถึง เหตุการณ์ความรุนแรงอันเป็นผลสืบเนื่องจากการกระทำของมนุษย์ที่ไม่ได้เจตนา โดยอาจสร้างความเสียหายอย่างรุนแรงต่อสุขภาพ ชีวิต ทรัพย์สิน และสาธารณูปโภค
- **“สถานการณ์จลาจล”**
  หมายถึง สถานการณ์การชุมนุมที่มีลักษณะรุนแรง และอาจเป็นอันตรายแก่ชีวิต ร่างกาย จิตใจ หรือทรัพย์สินของผู้อื่นจนเกิดความวุ่นวายขึ้นในบ้านเมือง เข้าสู่สถานการณ์ก่อการจลาจลที่รุนแรงจนกระทบหรืออาจกระทบต่อความสงบเรียบร้อย สิทธิและเสรีภาพของประชาชน ทำลาย หรือทำความเสียหายต่อชีวิต ร่างกาย ทรัพย์สินของประชาชนหรือของรัฐ
- **“สถานการณ์ก่อวินาศกรรม”**
  หมายถึง สถานการณ์ที่มีการกระทำใดๆ อันเป็นการมุ่งทำลายทรัพย์สินของประชาชนหรือของรัฐ หรือสิ่งอันเป็นสาธารณูปโภค หรือการรบกวน ขัดขวางหน่วงเหนี่ยวระบบการปฏิบัติงานใด ๆ ตลอดจนการประทุษร้ายต่อบุคคลอันเป็นการก่อให้เกิด

ความปั่นป่วนทางการเมือง เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ โดยมุ่งหมายที่จะก่อให้เกิดความเสียหายต่อความมั่นคงของรัฐ

- **“สถานการณ์ก่อการร้าย”**
  หมายถึง สถานการณ์ก่อวินาศกรรมที่เป็นภัย หรืออาจเป็นภัยอันเกิดจากบุคคลหรือกลุ่มบุคคลที่ก่อให้เกิดความไม่สงบสุข ทำลาย หรือทำความเสียหายต่อชีวิต ร่างกาย ทรัพย์สินของประชาชนหรือของรัฐ

หมวด ๒
หมวดทั่วไป

ข้อ ๒ ผู้ปฏิบัติงานข่าวและสื่อมวลชนย่อมมีเสรีภาพในการแสวงหาและนำเสนอข้อมูลข่าวสารตามจริยธรรมแห่งวิชาชีพ

ข้อ ๓ ผู้ปฏิบัติงานข่าวต้องแสดงบัตรหรือสัญลักษณ์แสดงตนของสื่อมวลชน เว้นแต่จะก่อให้เกิดอันตรายต่อตนเองในการปฏิบัติหน้าที่

ข้อ ๔ ผู้ปฏิบัติงานข่าวต้องศึกษากฎหมาย ข้อกำหนด หรือข้อตกลงที่บังคับใช้ในภาวะวิกฤตนั้นๆ เพื่อมิให้การปฏิบัติงานข่าวกระทบต่อประโยชน์หรือความปลอดภัยสาธารณะ

ข้อ ๕ ผู้ปฏิบัติงานข่าวต้องไม่นำเสนอข้อมูลหรือยอดผู้บาดเจ็บหรือเสียชีวิตจากภาวะวิกฤตโดยการคาดเดาหรือไม่ได้รับการยืนยันจากผู้บัญชาการเหตุการณ์หรือผู้ที่ได้รับมอบหมายในเหตุการณ์นั้นๆ

ข้อ ๖ ผู้ปฏิบัติงานข่าวต้องคำนึงถึงสิทธิความเป็นส่วนตัวของผู้ประสบภาวะวิกฤต หลีกเลี่ยงการเสนอภาพข่าว และภาษาที่มีลักษณะอุจาด สยดสยอง หรือละเมิดศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ รวมทั้งระมัดระวังการนำเสนอประเด็นเปราะบางทั้งด้านสิทธิมนุษยชน ความแตกต่างทางความเชื่อและวัฒนธรรม และความสูญเสีย อันเป็นการซ้ำเติมผู้ประสบภาวะวิกฤตหรือสถานการณ์นั้นๆ

ข้อ ๗ ผู้ปฏิบัติงานข่าวต้องไม่แสดงอารมณ์ความรู้สึกที่จะทำให้เกิดความแตกแยก ซ้ำเติมสถานการณ์ ละเมิดศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของผู้ประสบภาวะวิกฤต หรือเป็นอุปสรรคต่อการปฏิบัติหน้าที่ในการรายงานข้อเท็จจริงตามจริยธรรมแห่งวิชาชีพ

ข้อ ๘ ผู้ปฏิบัติงานข่าวต้องไม่นำข้อมูลจากสื่อสังคมออนไลน์ที่มีลักษณะละเมิดสิทธิส่วนบุคคล ละเมิดศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของผู้ประสบภาวะวิกฤตมานำเสนออันเป็นการละเมิดซ้ำ แม้ข้อมูลดังกล่าวจะปรากฏในสื่อสังคมออนไลน์ในวงกว้างไปแล้วก็ตาม

ข้อ ๙ ผู้ปฏิบัติงานข่าวต้องไม่นำเสนอภาพหรือข้อมูลที่จะกระทบต่อความปลอดภัยในชีวิต ร่างกาย อนามัย เสรีภาพ ชื่อเสียง ทรัพย์สิน จิตใจ ความสัมพันธ์ หรือสิทธิอย่างหนึ่งอย่างใดของแหล่งข่าวที่มีสถานะหรืออาจมีสถานะเป็นพยานบุคคลในสถานการณ์วิกฤตที่อาจเกี่ยวเนื่องกับคดีอาญา

ข้อ ๑๐ ผู้ปฏิบัติงานข่าวพึงปฏิบัติตามคำแนะนำของเจ้าหน้าที่ในการไม่ละเมิดเข้าไปในพื้นที่ที่ประกาศเป็นเขตหวงห้าม เพื่อความปลอดภัยและไม่กระทบหรือกีดขวางการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่

ข้อ ๑๑ ผู้ปฏิบัติงานข่าวพึงระมัดระวังการเสนอความคิดเห็นที่มาจากผู้ที่ไม่มีอำนาจในการให้ข้อมูลหรือผู้ที่ไม่มีความรู้ความเชี่ยวชาญในเหตุดังกล่าว

ข้อ ๑๒ ผู้ปฏิบัติงานข่าวพึงระมัดระวังการนำเสนอข้อมูลข่าวสารในลักษณะการจำลองเหตุการณ์ ซึ่งต้องไม่เกินกว่าความเป็นจริง มุ่งเน้นการสร้างความเข้าใจต่อสถานการณ์ ไม่สร้างความตื่นตระหนกหรือก่อให้เกิดความเข้าใจผิด และคำนึงถึงการให้รายละเอียดที่เด่นชัดของการก่ออาชญากรรมและพฤติกรรมความรุนแรงที่จะนำไปสู่การเลียนแบบในทางที่ไม่เหมาะสมของผู้ชม

หมวด ๓
การปฏิบัติงานในสถานการณ์ภัยพิบัติทางธรรมชาติ

ข้อ ๑๓ ผู้ปฏิบัติงานข่าวต้องทำความเข้าใจภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ วิถีชีวิต วัฒนธรรม ประเพณี และความเชื่อของประชาชนในพื้นที่ประสบภาวะวิกฤต เพื่อมิให้การเสนอข่าว ภาพข่าว หรือความคิดเห็นอันเป็นการละเมิดศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของผู้ประสบภาวะวิกฤต

ข้อ ๑๔ ผู้ปฏิบัติงานข่าวพึงระมัดระวังการเข้าถึงและการสัมภาษณ์แหล่งข่าวที่เป็นผู้ประสบภาวะวิกฤต ญาติ และบุคคลใกล้ชิดของผู้ประสบภาวะวิกฤต อันจะก่อให้เกิดภาวะความเครียดสะเทือนใจ ละเมิดสิทธิส่วนบุคคล หรือกระทำการซ้ำเติมด้วยการละเมิดศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์

ข้อ ๑๕ ผู้ปฏิบัติงานข่าวต้องไม่รายงานข้อมูลผู้สูญหายในลักษณะที่ทำให้เกิดการเข้าใจว่าบุคคลดังกล่าวเสียชีวิตไปแล้ว

ข้อ ๑๖ ผู้ปฏิบัติงานข่าวพึงระมัดระวังการรายงานข่าวการเตือนภัยที่มีที่มาไม่ชัดเจน โดยไม่ได้รับการยืนยันจากเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องหรือผู้เชี่ยวชาญในเหตุภัยพิบัตินั้นๆ

หมวด ๔
การปฏิบัติงานในสถานการณ์อุบัติเหตุ และอุบัติภัยร้ายแรง

ข้อ ๑๗ ผู้ปฏิบัติงานข่าวพึงระมัดระวังการรายงานข่าวหรือสรุปความในลักษณะที่อาจเป็นการกล่าวหาผู้หนึ่งผู้ใดว่าเป็นต้นเหตุของอุบัติเหตุและอุบัติภัยร้ายแรงโดยไม่มีหลักฐานที่ชัดเจน เว้นแต่ได้รับการยืนยันจากเจ้าหน้าที่หรือบุคคลที่รับผิดชอบต่อเหตุการณ์นั้นๆ

ข้อ ๑๘ ผู้ปฏิบัติงานข่าวพึงระมัดระวังการขยายประเด็นว่าเหตุดังกล่าวเป็นการก่อจลาจลหรือการก่อวินาศกรรมหรือการก่อการร้าย

ข้อ ๑๙ ผู้ปฏิบัติงานข่าวต้องหลีกเลี่ยงการปฏิบัติหน้าที่หรือการเข้าไปในพื้นที่ที่อาจกระทบต่อการพิสูจน์หลักฐานของเจ้าหน้าที่

หมวด ๕
การปฏิบัติงานในสถานการณ์โรคและภัยสุขภาพ

ข้อ ๒๐ ผู้ปฏิบัติงานข่าวต้องปฏิบัติตามแนวทางการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคหรือการป้องกันผลกระทบต่อสุขภาพที่กำหนดโดยเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องอย่างเคร่งครัด และไม่กระทำการใดที่จะทำให้ตนกลายเป็นผู้ประสบภาวะวิกฤต

ข้อ ๒๑ ผู้ปฏิบัติงานข่าวต้องเคารพสิทธิของผู้ป่วยและครอบครัวของผู้ป่วยตามกฎหมาย ทั้งความเป็นอยู่อย่างสงบ สิทธิความเป็นส่วนตัว สิทธิมนุษยชน โดยไม่นำเสนอภาพ ข้อมูลส่วนบุคคล และข้อมูลด้านสุขภาพของผู้ป่วยอันเป็นความลับส่วนบุคคลที่อาจทำให้ผู้ป่วยได้รับความเสียหาย เว้นแต่ได้รับอนุญาตจากเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องโดยตรง

ข้อ ๒๒ ผู้ปฏิบัติงานข่าวพึงระมัดระวังการสร้างความตื่นตระหนกจากการนำเสนอโดยการคาดเดา หรือไม่ได้รับการยืนยันจากผู้เชี่ยวชาญทางการแพทย์หรือหน่วยงานรับผิดชอบโดยตรงเกี่ยวกับสาเหตุการแพร่ระบาดของโรคหรือสถานการณ์ภัยสุขภาพ รวมถึงวิธีการป้องกัน แก้ไข และรักษา

หมวด ๖
การปฏิบัติงานในสถานการณ์จลาจล

ข้อ ๒๓ ผู้ปฏิบัติงานข่าวต้องรายงานข่าวและภาพข่าวตามข้อเท็จจริง ถูกต้องครบถ้วน รอบด้าน โดยไม่ฝักใฝ่ฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง

ข้อ ๒๔ ผู้ปฏิบัติงานข่าวต้องไม่ตั้งคำถามชี้นำ ไม่นำเสนอประเด็น ภาพ หรือการใช้ภาษาที่สร้างความแตกแยก สร้างความเกลียดชัง ยุยงให้เกิดความรุนแรง หรือการประณามว่าฝ่ายใดถูกหรือผิดในสถานการณ์ที่ไม่มีความชัดเจน

ข้อ ๒๕ ผู้ปฏิบัติงานข่าวพึงคำนึงถึงความหลากหลายของผู้ที่เกี่ยวข้องในเหตุการณ์ และให้พื้นที่ข่าวอย่างสมดุลและเป็นธรรมกับทุกฝ่าย

หมวด ๗
การปฏิบัติงานในสถานการณ์ก่อวินาศกรรมหรือก่อการร้าย

ข้อ ๒๖ ผู้ปฏิบัติงานข่าวต้องไม่นำเสนอข่าวหรือภาพข่าวที่เป็นการเปิดเผย ข้อมูลรายละเอียดทางยุทธศาสตร์หรือยุทธวิธีที่กระทบต่อการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ฝ่ายความมั่นคง

ข้อ ๒๗ ผู้ปฏิบัติงานข่าวต้องศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับความแตกต่างทางการเมือง ศาสนา สังคมวัฒนธรรม และภาษาถิ่น ของผู้ที่เกี่ยวข้องกับสถานการณ์

ข้อ ๒๘ ผู้ปฏิบัติงานข่าวพึงระมัดระวังการนำเสนอประเด็นข้อเท็จจริง หรือภาษาที่กระตุ้นให้สถานการณ์ขยายความรุนแรงมากยิ่งขึ้น

ข้อ ๒๙ ผู้ปฏิบัติงานข่าวพึงหลีกเลี่ยงการนำเสนอข่าวและการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับต้นเหตุ แรงจูงใจ องค์ประกอบในการก่อวินาศกรรมหรือการก่อการร้าย รวมถึงการขยายขอบเขตในการก่อวินาศกรรมหรือการก่อการร้ายโดยปราศจากข้อมูลหรือการยืนยันจากฝ่ายความมั่นคงของรัฐ อันอาจกระทบต่อการปฏิบัติหน้าที่ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจนเป็นเหตุให้เกิดความตื่นตระหนกของประชาชน หรือกระทบต่อความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ

Guidelines on the Press's Practices in Crisis

Regarding the recent performance and news report in crisis of the press, such as the event of rescuing the Moo Pa (Wild Boars) Football Academy trapped inside ThamLuang cave-Nang Nong stream in Chiangraiprovince in 2018, the event of rescuing the shipwreck victimsin Phuket province in 2018, the event of devastating flood in 2011, or the event of political demonstration in 2010, as well as the unrest situation in the three southern border provinces, including other crisis situations in which the press have been critiqued from society and questioned on their duties in several cases, such as the hasty news report without investigation, the report on sensitive issues,the obstruction in operation and burden on the officers, or the legal tort action without recognition of legal prohibition, although those aforementioned acts are the responsibility of Joint Information Centre (JIC) whose duties are coordinating information and event with other sectors in communicating and publicising information with people, the press, andperformance on mass psychology, together with collecting necessary

and present news by publicising accurate news via various channels so that people can receive and understand the situations accurately and relieve their an alarming tendency resulted from fabricated news.

Hence, in order that the acts of the press in crisis are in accordance with the Ethical Standards of Mass Media Profession and able topublicise information and fact according toliberty and rights based on responsibility to monitor, alarm, lessen gaps of information and news, protect and relieve
the people's alarming tendencyto reduce damage and defuse crisesin consideration of the public benefits and security, the guidelines on the press's practices in crisis are stipulated with the agreement of the organisation of mass media profession and the officers of both government and private sectors as follows:

Chapter 1
Definition of Terms

1. In this guideline,

"News officers" means journalists, photographers or officers working with news and information for any mass media organisations;

"The press" means professional licencing practitioners in relation to the charters of The National Press Council of Thailand and The News Broadcasting Council of Thailand, licencing entrepreneurs of broadcasting enterprises in relation to broadcasting law, as well as digital media of those organisations, and other professional licencing mass media practitioners;

"The authorities" means government officers who have their authority in relation to law to work in a crisis area;

"Persons in crisis" means persons who are affecteddirectly from the crisis, including family, relatives, and intimate persons;

"Crisis" means in-need situations which operation must be undergone to avoid or improve the damage arise to health, life, property, right or liberty of people. It shall refer to disasters, emergencies, public dangers, or threats from violent humans' acts in relation to laws of Disaster Prevention and Mitigation, Internal Security Maintenance, Public Administration in Emergency Situation, martial law, or other relevant laws. The crisis situations shall be categorised as follows:

- “Natural disaster situation” means disasters from nature resulting in anarchy and changes abruptly by inflicting serious damage to health, life, property, and public utility;

- “Disease situations and health risks” means contagious diseases or diseases of unknown origin which may spread to other people rapidly, or there shall be states of disease more than usual, including diseases from new or repeated accidents, health risk, or high polluted condition affecting or being terribly dangerous to the people’s health and lives;

- “Accident situations or Tragicaccidents” means situations of violence resulted from human’s actionunintentionally which may incur serious loss of health, life, property, and public utility;

- “Insurgent situations” means violent rallies which may be risky to life, body, mind or property of the othersand cause chaos in cities, violent insurgencies which affect or may affectthe public order, rights and liberty, destroy or do damage to life, body, property of people or state;

- “Sabotage situation” means any actions causing the destruction of properties of people or state, or

other public utilities, or interference, obstruction of any operating systems, including the criminal violence to persons which causes a political, national economic and social disorder;

- "Terrorism situation" means sabotage situations which are risky or may be risky resulted from a person or individuals who foment unrest, destroy or make damage to life, body, property of people or state.

Chapter 2
General Section

2. News officers and the press shall have their liberty of discovering and reporting information in compliance with professional ethics.
3. News officers shall present their licencing card or symbol representing their identity of mass media, except when it may cause danger to themselves on duties.
4. News officers shall study law, stipulation,or agreement which is enforced to a particular crisis before working so that it shall not affect benefits or public safety.

5. New officers shall not report information or a number of the injured or the dead from a crisis with estimation or without verification from incident commander or those who grant the authority for a particular event.
6. News officers shall realise the right to privacy of persons in crisis, avoid presenting news photography and language of disgust, horror, or infringing on human dignity, including be aware of reporting sensitive issues on human rights, belief and cultural differences, and loss which may cause the aggravation of persons in crisis or situations.
7. News officers shall not express their emotions to cause cleavage, worsen the situation, infringe on human dignity of persons in crisis, or be the obstruction towards working on reporting fact in relation with professional ethics.
8. News officers shall not use information from online social media that infringe private rights, infringe on human dignity of persons in crises to report the repeated refringement although the information has already appeared on online social media vastly.

9. News officers shall not report photography or information affecting the security against life, body, health, liberty, reputation, property, mind, relationship, or any rights from news sources where there shall be a status or likely to be a status of witness in a crisis situation in relation to a criminal case.
10. News officers shall obey any suggestions from the authorities not to enter any restricted areas for safety and not to affect or obstruct the authorities' doings.
11. News officers shall take precaution of reporting any perspectives from those who have no authority in providing information or those who lack expertise in that case.
12. News officers shall take precaution of reporting information about reenactment which shall not overgeneralise, but emphasise the understanding towards the situations, not reinforce an alarming tendency or misunderstanding, but consider the outstanding details of a crime and violent behaviour leading to an audience's improper imitation.

Chapter 3
Practices in Natural Disaster Situation

13. News officers shall understand geography, history, norm, culture, tradition, and belief of people in an crises area so as not to report news, news photography, or perspectives which cause the infringement on human dignity of persons in crisis.
14. News officers shall take precaution of accessing and interviewing persons in crisis, relatives, and intimate persons of persons in crisis as news sources which shall cause stress disorder, melancholy, infringement on private rights, or repeated actions with the infringement on human dignity.
15. News officers shall not reporta victim's information which causes the understanding that the person has passed away.
16. New officers shall take precaution of reporting any alert news from unnoticeable sources or without verification from the relevant officers or experts in a particular disaster.

Chapter 4
Practices in Accident Situations or TragicAccidents

17. New officers shall take precaution of reporting news or summarising news which may cause the accusation against a person of causing the accident situation or tragic accident without any pellucid evidence, except being verified from the authorities or persons responsible for the event.
18. News officers shall take precaution of highlighting an issue that the case is an insurgency, sabotage, or terrorism.
19. News officers shall avoid working or entering an area where it may affect the authorities' burden of proof.

Chapter 5
Practices in Disease Situations and Health Risks

20. News officers shall obey the guidelines for the prevention of disease transmission or the prevention of effect on health stipulated by the relevant officers strictly, and take no action

which shall make themselvesto be persons in crisis

21. News officers shall respect the rights of patients and a patient's family regarding the law both living in peace, privacy rights, human rights without reporting photography, personal details, and health information of patients which are personal confidential informationwhich shall cause the patients' losses, except getting authorized by the direct authorities.
22. New officers shall take precaution of reinforcing an alarming tendency byreporting with conjecture, or without verification from experts in medicines or organisations withdirect responsibility in the causes of disease transmission or health risk situations, including prevention, improvement, and treatment.

Chapter 6
Practices in Insurgent Situations

23. News officers shall report news and news photography according to fact, accuracy completely in every aspect without taking sides.

24. News officers shall not raise any leading questions, report issues, photography or language use for fomentingcleavage, inciting hatred, instigating violence, or condemning any side right or wrong in an unclear situation.
25. News officers shall take precaution of the diversity of those involved in an event and provide news spaces in balance and justice for all parties.

Chapter 7
Practices in Sabotage and Terrorism Situations

26. News officers shall not report news or news photography disclosing information, strategic details, or strategies affecting practices of the authorities of national security.
27. News officers shall study information about the political, religious, social, cultural and dialectical differences of those involved in a situation.
28. News officers shall take precaution of reporting issues, fact, or language provoking a situation to be more violent.

29. New officers shall avoid reporting news and expressing perspectives on efficient causes, motivation, components of sabotage or terrorism, including expansionin ranges ofsabotage or terrorism without information or verification from the state security which shall affect practices of relevant organisation and cause the reinforcement of an alarming tendency of people or affect international relationships.

(草案)
危机中媒体运作方针

由于近几年来媒体在危机中的行动与新闻报道，如，2018年泰国清莱野猪少年足球队被困在睡美人洞的救援行动事件、2018年泰国普吉岛翻船事故的受害者的救援事件、2011年泰国大洪灾事件、或者2010年泰国政治集合活动事件，泰国南部三府动乱事件及其他危机情况。媒体已受到社会批评，并质疑媒体在许多情况下的运作。如，快速报道新闻而缺乏内容检查，敏感话题的提出，阻碍了工作人员的工作并造成了工作人员的负担，或者缺乏法律禁止的意识而做出违反法律。虽然媒体在职责履行中已有政府机构负责，即联合信息中心(Joint Information Center: JIC)，负责在向公众传播和宣传信息与各个单位协调事件的信息，大众心理行动，以及收集必要和最新信息。通过各种沟通渠道传播准确的新闻，让公众了解正确的情况，减少公众对虚假新闻的恐慌。

因此，为了媒体在危机中的运作符合媒体行业的道德标准，而且根据自由原则并基于问责权能够传播信息、事实。为了监督和警告，缩小信息差距，预防和减少公众恐慌，使得减轻损害并解决危机。为了公共利益和公共安全，经专业媒体组织、相关政府和私人的工作人员一致同意，规定危机中媒体运作方针，如下：

第一章
定义

第一条此方针

“新闻工作者”是记者、摄影师，或者媒体组织下相关新闻和信息工作的工作者。

“大众媒体”是根据全国新闻委员会章程和泰国广播电视新闻专业人员联合会的专业人士，根据广播和电视业务的法律获得经营广播和电视业务许可的企业家，包括该媒体组织的数字媒体及其他大众媒体专业人士。

“**工作人员**”是具有法律权力的国家官员在危机领域履行职责。

“**危机受害者**”是直接受危机影响的人，包括家人，亲戚和亲密的人。

“**危机**”是需要处理的情况，以避免或补救对公众健康，生命，财产，权利或自由的损害。包括根据防灾减灾法、王国的安全、紧急情况下的公共行政、戒严或其他相关法律指定的灾难、紧急情况、公共危险或人类暴力行为引发的威胁。本方针的危机分有：

- “**自然灾害情况**”是自然灾害，导致混乱和突然变化，可能会对健康，生命，财产和公用事业造成严重损害。
- “**健康与疾病情况**”是传染病或尚未知道该疾病的确切原因，可能会比以前更快地传染到其他人或有更多的异常，包括新出现 – 再度出现疾病、健康危害或有高浓度污染严重影响人们的健康和生命。
- “**事故或严重的事故**”是无意的人为行为导致的暴力事件，可能会对健康，生命，财产和公用事业造成严重损害。
- “**骚乱的情况**”是暴力而可能导致对他人的生命、身体、精神或财产有害，甚至造成国内混乱的集会。进入严重的骚乱情况，会影响或可能影响人民的和平秩序、权利和自由。摧毁或损害人民或国家的生命，身体，财产。
- “**破坏情况**”是任何旨在摧毁人民或国家的财产，或公用事业，或对操作系统的干扰、妨碍，以及对人的暴力的行为。引起了政治、国民经济和社会的动荡，以意图造成国家安全受损。
- “**恐怖主义局势**”是有人或团体造成或可能造成危害而引起骚乱的破坏情况，摧毁或损害人民或国家的生命，身体，财产。

第二章
总纲

第二条根据行业道德标准新闻工作者和大众媒体自然具有寻求和提供信息的自由。

第三条新闻工作者必须显示大众媒体身份证或识别符号，除非在履行职责时对自己造成危险。

第四条新闻工作者必须研究每次危机中实施的法律、法规或协议，以防止新闻的运作影响公众利益或安全。

第五条新闻工作者不得通过猜测或未经危机事件指挥官或该事件的负责人的确认，提供有关危机的信息或伤亡人数。

第六条新闻工作者必须考虑到危机中受害者的隐私权。避免提供新闻图片和具有可怕、丑陋或犯人类尊严额语言。包括谨慎提出人权方面、信仰和文化的差异以及损失的敏感话题，可会引起对那些经历危机或情况的受害者的加剧。

第七条新闻工作者不得表现出导致不团结的情绪，加剧局势，侵犯经历过危机的受害者的人类尊严，或妨碍履行根据行业道德报道事实的义务。

第八条虽然信息已经出现在广泛的社交媒体上，但新闻工作者不得再使用来自社交媒体具有侵犯隐私权、侵犯经历过危机情况的受害者的人类尊严的信息来向大众报道，造成重复侵犯。

第九条新闻工作者不得在可能与刑事案件有关的危机，出示影响生命、身体、健康、自由、声誉、财产、精神、关系或作为证人、可能作为证人的新闻来源的任何权利。

第十条 为了安全而不影响到或妨碍当局的履行，新闻工作者应当遵守当局的指示不进入禁区。

第十一条新闻工作者在报道无权提供信息的人或者没有专业知识的人的建议时，应当保持谨慎。

第十二条新闻工作者应当谨慎地提供模拟性的新闻信息，不得超过现实。专注于提供对情况的理解的信息，不制造恐慌或造成误解，并考虑到提供犯罪行为的明确细节和导致观众不应当模仿的暴力行为。

第三章
在自然灾害情况下的运作

第十三条新闻工作者必须了地理、历史、生活方式、文化、传统习俗及危机地区人民的信仰，以防止侵犯经历过危机的受害者的人类尊严的新闻、图像或意见的报道。

第十四条新闻工作者应谨慎访问和采访作为处于危机中的受害者、亲戚和危机受害者的亲近人士的新闻来源，而将导致压力伤神状况，侵犯隐私权或者通过侵犯人类尊严来加剧局势。

第十五条新闻工作者不得以导致理解该人已去世的方式报道信息。

第十六条新闻工作者应当谨慎不明原因而未受到相关当局或灾难专家确认的警示新闻的报道。

第四章
在事故或严重的事故情况下的运作

第十七条新闻工作者应当谨慎以可能对任何人无明确证据地指控造成事故和严重事故的方式报道新闻或进行总结。除非受到当局或负责此事件的人员的确认。

第十八条新闻工作者应当谨慎扩大某事件为骚乱事件、破坏事件或恐怖主义的事件。

第十九条新闻工作者必须避免可能影响当局进行证据证实的地区里的履行或进入。

第五章
在健康与疾病情况下的运作

第二十条新闻工作者必须严格遵守有关部门得当局规定的预防疾病传染或健康影响预防的指导方针，并不采取任何能够使自己成为危机受害者的行动。

第二十一条新闻工作者必须依法尊重患者及其家属的权利、和平生活、隐私权及人权，而不呈现图像、个人信息以及可能对患者造成伤害的机密的患者健康信息。除非直接受到相关当局的许可。

第二十二条新闻工作者应当谨慎避免通过猜测而造成恐慌的新闻报道，或者尚未直接受到由医疗专家或机构关于流行病或健康危机情况的原因的确认，包括预防，解决和治疗的方法。

第六章
在骚乱情况下的运作

第二十三条新闻工作者必须按照事实、准确、完整及全方位地报道新闻和图片，而不偏于任何一方。

第二十四条新闻工作者不得以指导的方式提问，不提出话题、图像或使用会造成不睦、憎恨、煽动暴力的语言，或者在不明确的情况下谴责任何一方是对是错。

第二十五条新闻工作者应考虑到参与此事件的人士的多元性，并为各方提供平衡和公平的新闻空间。

第七章
在破坏情况或恐怖主义局势下的运作

第二十六条新闻工作者不得提供揭示战略的信息细节或影响国保人员履行的策略的新闻或图像。

第二十七条新闻工作者必须研究有关情况的人的政治、宗教、社会、文化和方言的差异。

第二十八条新闻工作者应当谨慎提出加剧局势更加暴力的话题、事实或语言。

第二十九条新闻工作者应当避免就原因，动机，破坏或恐怖主义的要素报道新闻和提意见。包括没有受到来自国家安全部门的信息的确认而扩大破坏或恐怖主义的范围，而可能会影响相关部门的履行，导致引起公众恐慌或影响国际关系。

แนวทางการปฏิบัติงาน ของสื่อมวลชนในภาวะวิกฤต

กทปส

กสทช.